

Gazeta Grudziądzka

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

W imię Boże!

Wydanie II

Za Wiarę i Ojczyznę!

„Gazeta Grudziądzka” wychodzi 3 razy tygodniowo w 3 wydaniach: I (Pomorze), II (Wojew. centralne, kresy wsch., Małopolska i zagranica) III. (Wielkopolska i Śląsk), wraz z bezpłatnymi dodatkami „Gospodarz i Osadnik”, „Robotnik”, „Dobra Gospodyni”, „Śmiech”, „Przyjaciel Młodzieży”, „Gość Świąteczny” i inne dodatki. — Przedpłata wynosi kwartalnie wraz z odnośzeniem w dom 389 zł., miesięcznie 1,30 zł. przy wysyłce opaskowej pod poszczególnym adresem kwart. 4,00 zł., w Wolnym Mieście Gdańsku 2,50 guldenów, zagranicę wraz z kosztami przewozu: we Francji 20 franków, w Belgii 36 franków belg., w Holandji 2,50 guldenów hol. w Niemczech 4,00 RMk., w Szwajcarii 5 fr. szw., w Czechosłowacji 38 koron czesk., w Austrii 8 szylingów, w Danji 6 koron duńskich, w Szwecji 5 koron szwedzkich, we Włoszech 20 lirów włoskich w Ameryce i Kanadzie 1 dolar, w innych krajach równowartość 1 dolara ameryk. — Ogłoszenia drobne za słowo 20 groszy, słowa w tym drukiem podwójnie, najmniej 2 zł., tylko za gotówkę zgóry.

Na sobotę, 6-go stycznia 1934 r.

Na przełomie dziejów

Prasa noworoczna przepelniona jest rozważaniami na temat ubiegłego roku, którego nikt nie żałuje, a wszyscy przyznają, że był to rok klęski, przede wszystkim dla Ligi Narodów, a następnie także dla wielu poszczególnych państw dreżonych przez kryzys gospodarczy. — Zwycięstwem, prawdopodobnie tylko chwilowym, może się pochwalić tylko hitlerizm, który stary rok zakończył strzałem w Sinaia skierowanym w piersi rumuńskiego premiera Duca, który był nie tylko rumuńskim premierem, ale człowym mężem stanu Małej Ententy.

Jeżeli echo strażów w Sinaia nie będzie miało podobnych skutków jak mord serajewski w roku 1914 to może dlatego, że tutaj hitlerowska intryga jest szyta zbyt grubymi nićmi, więc łatwiej ją się sparaliżować przez odpowiednią działalność tych, co pragną ocalić pokój dla całego świata. — W każdym razie propaganda hitlerizmu, która podstępnie działa wśród wszystkich narodów staje się coraz większym niebezpieczeństwem dla Europy.

Podobne jak w całej Europie tak i w Polsce nadchodzą bardzo poważne zmiany ustrojowe. Wprawdzie w Polsce nawet za czasów rządów czysto sejmowych nigdy nie było tak szybkich zmian w gabinecie ministrów jak to się dzieje we Francji jednak nie ma wątpliwości, że pewne zmiany ustrojowe są i u nas potrzebne i to takie zmiany któreby podniosły sprawność działania władz państwowych. Na taką zmianę Konstytucji wszyscy chętnie się zgodzą, natomiast olbrzymia większość społeczeństwa stanowczo opowiada się przeciw formowaniu jakiegokolwiek uprzywilejowanej „elity”.

Zasada rządów elity czyli „oligarchia” (panowanie niewielu) jest najgorszą formą rządów jakie przekazała nam historia powszechna, która nas poucza, że członkowie takich klik rządzących nie tylko stale gryźli się pomiędzy sobą jak psy o kość, ale każdy z „oligarchów” na swoją rękę uprawiał różne kunszacty za przyjaciółmi czy też wrogami kraju, by uzyskać oparcie zagranicy dla zdobycia wyjązycznej władzy.

Jak już pisaliśmy, sprawa wprowadzenia w Polsce tej formy rządu zapomocą zmiany Konstytucji ma na razie za sobą tylko kierownicze koło BBWR, przyczem nie znane jest nawet zdanie marszałka Piłsudskiego, istnieje więc

nadzieja, że jeszcze raz w Polsce zwycięży zdrowy rozum i zdecydowany opór społeczeństwa, które chce silnej władzy, ale władzy opartej na chrześcijańskiej zasadzie, ja-

ka jest wolność, równość i braterstwo wszystkich obywateli nie tylko wobec Boga, ale również wobec prawa.

CESARZ ANAMU ZWIEDZA SWÓJ KRAJ.

Bao Dai (w środku) młodociany cesarz Anamu, który po ukończeniu studiów w Paryżu objął rządy w swym egzotycznym kraju, objeżdża obecnie cały kraj, chcąc się zapoznać ze stanem gospodarczym swego kraju.

Po krwawym zamachu w Rumunji

Wiadomość o zabójstwie premiera rządu Duca na dworcu kolejowym w Sinaia nadeszła do stolicy Rumunji Bukaresztu w chwili, gdy publiczność tłumnie opuszczała teatry i kina, wywołując wszędzie olbrzymie wrażenie. Niezwłocznie zwołane zostało posiedzenie rady ministrów, które trwało do godziny 1 w nocy. Wydany komunikat podaje szczegóły zamachu i zeznania sprawcy zamachu Constantinescu, który przyznał się do przynależności do niedawno rozwiązanej skrajnej organizacji prawicowej Żelaznej Gwardji. Constantinescu dodał, że zamach na premiera był już oddawna przygotowany.

Król Karol mianował prezesem rady ministrów dotychczasowego ministra oświaty, dr. Konstantego Angelcesu.

W związku ze stanem wyjątkowym, władze wojskowe wydały rozporządzenie, ażeby wszyscy obywatele posiadający broń, złożyli ją do dnia 2 stycznia.

Zakazane zostało noszenie uniformów organizacji prywatnych, jak również wszelkie zgromadzenia publiczne i pochody manifestacyjno-Sale widowiskowe i restaura-

cje mają być zamykane o godz. 24 ej. W całym kraju wprowadzona została cenzura prasowa.

W czasie nocy policja przeprowadziła szereg aresztowań wśród członków „żelaznej gwardji”. M. in. aresztowano dymisjonowanego generała Cantacuzino, tymczasowego przywódcę „żelaznej gwardji”.

Krewny zamordowanego chciał zabić mordercę

W chwili, gdy pociąg, wiozący zwłoki premiera Duca, ruszył z Sinaia, do prowizorycznego aresztu, w którym znajdował się sprawca zamachu Constantinescu, wtargnął szwagier zamordowanego męża stanu, Polize Mishunesti. Wzburzony do najwyższego stopnia, skierował on rewolwer do Constantinescu i oddał jeden strzał. Ponieważ z wielkiego podniecenia, w którym znajdował się Mishunesti, drżała mu ręka, kula trafiła Constantinescu w ramię, raniąc go lekko.

W związku z tragiczną śmiercią premiera Duca, p. Prezydent Rzplitej Mościcki, premier Jędrzejewicz i min. Beck wysłali telegramy kondolencyjne.

Częściowa zniżka taryfy pocztowej

Ukazało się rozporządzenie ministra poczt i telegrafów, wprowadzające z dniem 1 stycznia zniżkę dotychczasowej taryfy pocztowej telegraficznej i telefonicznej, a mianowicie:

40 procentowe obniżki w opłatach za telefoniczne rozmowy krajowe międzymiastowe, między godziną 19 a 8 rano.

Za rozmowy pilne, zarówno krajowe jak i zagraniczne, opłaty zostały niższe i wynoszą obecnie nie potrójną, lecz podwójną opłatę, jak za rozmowy zwykłe.

Ponadto wprowadzono zwiększoną wagę listów do 1 kg oraz zniżki w opłatach za listy, nadawane za pośrednictwem właściwych dowóztw przez szeregowych i podoficerów niezawodowych w służbie czynnej, oraz szeregowych rezerwy, powołanych na ćwiczenia.

„Cywilom” nie przyznano żadnych ulg w opłatach pocztowych, a przecież opłata 30 gr. od listu zwykłego w czasach grdy i bezrobocia jest straszliwie wysoka.

Dalsze oszczędności w budżetach samorządowych

Ministerjum spraw wewnętrznych wystosowało pismo okólne, w którym zwraca uwagę na konieczność stosowania nadal przez samorządy dotychczasowych zasad oszczędnościowych.

Związki samorządowe nie powinny poprzestać na osiągnięciem w latach ubiegłych obniżeniu tych kosztów, ale w dalszym ciągu powinny wykorzystywać wszelkie możliwe i wskazane w tej dziedzinie oszczędności.

Obniżenie kosztów administracyjnych powinno wynosić w roku 1934/35: w Warszawie, w wojewódzkich związkach komunalnych poznańskim i pomorskim, oraz w gminach miejskich do 5 tys. mieszkańców i w gminach wiejskich — co najmniej 25 proc., a w gminach miejskich, liczących powyżej 5 tysięcy mieszkańców i w pozostałych związkach samorządowych — najmniej 30 proc. rzeczywistych wydatków z r. 1930/31.

3.282.350 zł. na zasiłki bezrobotnych w styczniu

Na posiedzeniu zarządu głównego Funduszu Bezrobocia ustalono preliminarz budżetowy Funduszu Bezrobocia na styczeń 1934 roku w wysokości 3.282.350 zł. Liczba uprawnionych do pobierania zasiłków wyniesie w styczniu około 65,000 osób.

Tezy pana Cara

I.

Czytając tezy projektu pana Cara przechodzą na myśl słowa „Góra porodziła mysz“. — Ty-le było krzyku przez całe lata i teraz naprawdę urodziła się mysz śmieszna, tak bezprzykładnie śmieszna, a przytem jeszcze — kaleka! Trudno naprawdę zrozumieć, że BBWR. mógł zgodzić się na to, by jeden z jego filarów tego rodzaju projektem konstytucji się kompromitował!

Pan Car okazał się w tym swoim elaboracie takim, za jakiego go zawsze uważaliśmy, za wielkiego człowieka do małych interesów. Za małego spryciarza do obmyślenia najrozmaitszych tryków adwokatkich, naturalnie adwokatów drugorzędnych, małych causiperdów, jakby obejść prawo n. p. przepisy obecnej konstytucji i do obmyślenia najrozmaitszych „ususów“, — któreby miały zagradzać drogę prawu.

Pan Car okazał się coprawda człowiekiem z ogromnym tupe-tem, który wszystko umie, wszystko wie, do wszystkiego się zabiera bez względu na to, czy ma do tego odpowiednie kwalifikacje — no i oto spłodził ten skandaliczny projekt konstytucji.

Czyż naprawdę cały B.B.W.R. nie miał teższej głowy do tej pracy? Widocznie nie! Gdyż inaczej przecież do opracowania ważnego projektu konstytucji, o którym B.B.W.R. od lat całych bezustannie mówił i tę sprawę przedstawiał jako rzecz najważniejszą dla Polski — B.B.W.R. byłby przecież chyba wyznaczył teższego człowieka, lub nawet kilku naprawdę tegich ludzi.

Wobec takiego stanu rzeczy rozumiemy też dlaczego to B.B.W.R. taką tajemniczością osłaniał „bajeczny“ projekt pana Cara. Bo przecież ten konstytucyjny projekt p. Cara jest czymś tak bezprzykładnie niedostatecznym, że dziwić się należy, iż ktoś śmiał — z takim projektem wystąpić przed opinią publiczną.

Gdyby projekt Cara naprawdę miał się stać prawem, Polska ośmieszyłaby się w sposób niebywały.

Od lat prawie że 7-miu słyszało się ze strony sanatorów ciągle zrzęczenie na marcową konstytucję, która miała oczywiście wielkie wady, ale Europy, w przeciwieństwie do projektu p. Cara, wstydić się nie potrzebowała.

Później słyszano obrzydliwe napaści na zmienioną już Konstytucję, którą nawet nazywano — prostytutką! Wszystko to widocznie dlatego, by uniewinnić ciągle jej naruszanie. A teraz B.B.W.R. kazał p. Carowi zaprezentować Narodowi podobny elaborat! Elaborat, w którym nie widzi się szero-kich horyzontów jego autora. Nie widzi się wielkich linii, nie wyczuwa się dążeń wielkiej duszy, a wyczuwa się przede-wszystkiem rozpaczliwe wysiłki małego człowieka, małej duszy, byzantyńczyka, człowieka o mentalności wschodniej, któremu nie innego w głowie, jak to, by przy-kroić Konstytucję na miarę jed-nego człowieka, zgóry upatrzone-go, by jej przepisami dogodzić roz-maitym fantazjom, uwzględnić częste porywy humoru, a dalej, by przy pomocy tej konstytucji — uprzywilejowanym umożliwić ze-rowanie na Polsce jaknajdłużej. O

ile możliwości w nieskończoność, aż do . . . . ., do którego przewrotność sanatorów, ich szalone apetyty, ich wschodnie metody działania doprowadzić mogą, jeżeli się nie znajdzie wreszcie w Polsce — nie muszą złośliwa, ale człowiek, choćby z **pośród nich samych**, któryby przepędził, rozpędził na cztery wiatry to zaręczone ptaństwo, te potworne sanacyjne harpyje, które pożerają z przed ust rzeczywistości pracujących obywateli wszystko, wszystko, co jest do pożarcia, albo też pozostałość splugawą w taki sposób, że one się stają bez użytku dla kogokolwiek.

W swym „byczym“ projekcie Konstytucji względnie w pierwszej tezie projektu nie umiał się pan Car zdobyć na jakie takie trafne określenie istoty Państwa. Czytamy tam takie, wedle naszego zdania, nieudolne określenie:

„Państwo polskie jest wspólnym dobrem jego obywateli“.

Jesteśmy przekonani, że 90% Narodu, czytając to carskie określenie istoty Państwa polskiego, musiało, jak my, wybuchnąć śmiechem, coprawda mocno gorczyżną zaprawionym. Albowiem to, co się dzisiaj w Polsce dzieje, jest świetną ilustracją tego carskiego

„Zimny“ pogrom żydów

Gdy na niedźwiedza spadnie li-stek to podobno ryczy ze wściekłości na cały las, a gdy tań zwali się cała kłoda i przywali go swym ciężarem, to tylko zcicha postępuje. — Jestto naturalnie tylko bajka, ale tak właśnie postępują żydzi. — Gdy w Polsce, gdzie im jest najlepiej na świecie spadnie na nich li-stek to ryczą ze wściekłości na cały świat, gdy zaś niemcy walą na nich całe skały to narzekają ale tylko pocichutku.

Żargonowy „Moment“ wychodzący we Warszawie pisze:

„Stoimy w przededniu walki o nasz byt nie tylko w Niemczech. Czuje, że weszliśmy w jeden z najcięższych okresów naszej historii i dlatego należy zwracać uwagę, żydom na całą powagę sytuacji“.

„Obecnie w Niemczech jest stosowany system, charakteryzowany przez nas wyrażeniem „zimny pogrom“. Świadomie, systematycznie, żydzi niemieccy są usuwani z ich dotychczasowych placówek gospodarczych“.

„Z powodu tej nowej taktyki hitlerowskiej coraz ciężiej jest przekonać opinię publiczną świata o krzywdzie wyrządzonej nam w Niemczech“.

Jak widzimy żydzi nie tylko przestali gwałtować na rzeczywisty ucisk ze strony hitlerowców, ale ograniczają się wyłącznie do kiwania palcem w bucie.

Widocznie żydom, którzy nie uznają zasady miłości bliźniego, potrafi zaimponować tylko gwałt i ucisk, bo silnego i złego się boją, a dobrego, a tembardziej słabego umia tylko wyzyskać.

Roosevelt o pokoju

Prezydent Roosevelt wygłosił dn. 28. 12. wieczorem na bankiecie fundacji imienia prezydenta Wilsona w Waszyngtonie wielką mowę, poświęconą sprawie pokoju.

Zdaniem mówcy, program pokojowy, jaki miał na myśli Wilson, nie został zrealizowany tak, jak sobie wyobrażał zmarły prezydent. Nadmierny wzrost dążeń nacjonalistycznych wśród rozmaitych narodów zamiast zbliżać, jak tego pragnął Wilson, oddalał Amerykę od współpracy międzynarodowej. Dziś jednak, w obliczu poważnej sytuacji międzynarodowej, Ameryka więcej i otwarciej współpracuje z Ligą Narodów, niż kiedykolwiek przedtem. Liga Narodów stała się obecnie podporą w strukturze pokoju wszechświatowego.

Nie jesteśmy członkami Ligi i nie zamierzamy do niej wstąpić, ale współpracujemy z Ligą w każdej kwestji, która nie jest ściśle polityczna, a która w oczywisty sposób wyobraża poglądy i dobrą

wolę narodów w odróżnieniu od poglądów i korzyści przywódców politycznych i klas uprzywilejowanych lub ich imperjalistycznych celów.

Ludność świata w 90 procentach jest zadowolona ze swych granic terytorjalnych i gotowa ograniczyć swe zbrojenia, jeśli każdy naród tego dokona. Pokój wszechświatowy zagrożony jest przez pozostałe 10 procent, co do których istnieje obawa, że pójdą za swymi przywódcami, domagającymi się ekspansji terytorjalnej kosztem sąsiadów i nie chcącymi ograniczyć zbrojeń lub wstrzymać zbrojenia się, nawet gdyby wszyscy inni zgodzili się na nienapadanie wzajemne i ograniczenie zbrojeń. Gdyby te 10 procent mogło być przekonane przez te 90 procent, aby myślały samodzielnie i nie dały się prowadzić na pasku, to na świecie zapanowałby prawdziwy pokój — oświadczył prezydent.

Wielka katastrofa lotnicza w Belgji

W sobotę późnym wieczorem rozszła się lotem błyskawicy wiadomość podana przez radio o strasznej katastrofie samolotowej, której ofiarą padł między innymi dyrektor „PePeGe“ Halperin. W sprawie tej podaje „Pat-iczna“: — Samolot pasażerski, kursujący między Brukselą a Londynem, o-

puściwszy w sobotę w godzinach popołudniowych Brukselę, wpadł koło Brügge na słup emisyjny stacji radiowej Kuysselede.

Pilot z powodu gęstej mgły nie zauważył przeszkody.

Samolot zderzył się ze słupem stanął momentalnie w płomieniach. 8 pasażerów, pilot i te-

określenia istoty Państwa polskiego, tego „wspólnego dobra“.

Oh, tak — każdy z nas ma codziennie okazję doświadczać na każdym kroku, jakim to „wspólnym dobrem obywateli“ — jest Państwo!

Nie, panie Car — Państwo polskie nie może być w Konstytucji przedmiotem — może być tylko podmiotem! Państwem polskim, panie Car, jesteśmy my wszyscy obywatele ze swymi warsztatami pracy, lub swoją siłą pracy, gdyż warsztat nie mają wszyscy ci, którzy chcą Państwa polskiego! Ale też tylko ci! Państwem polskim innemi słowy jest Naród suwerenny, który swego czasu na podstawie Konstytucji się ukonstytuował jako Państwo.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

legrafista zostali zabici, zwłoki ich zupełnie zwięglone.

Siła zderzenia była tak wielka, iż samolot przewrócił słup emisyjny, posiadający 100 metrów wysokości. Wśród zabitych znajduje się dyrektor spółki PePeGe p. Halperin, który przybył w dniu wczorajszym do Brukseli, gdzie miał konferować z radcą handlowym poselstwa polskiego p. Litwińskim.

Krótkie wiadomości

Hitler zabronił Schmellingowi walki bokserkiej, którą miał odbyć z żydem amerykańskim King Lewińskim.

*

Prezydent Mandżurji Pu-Yi ma być w niedalekiej przyszłości koronowany na cesarza Mandżurji.

*

Córka Pana Prezydenta pani Helena Zwisłocka wdowa po śp. Tadeuszu Zwisłockim pierwszym dyrektorze Państwowej Fabryki Związków Azotowych w Mościcach, zaręczyła się z p. inż. płk. Bobkowskim dyrektorem Dyrekcji Kolei Państwowych w Krakowie.

*

Na wtorek dn. 9 stycznia zostało wyznaczone posiedzenie senackiej komisji spraw zagr. Na posiedzeniu tem wygłosi ekspozę minister spraw zagr. Józef Beck.

ZGON PREZYDENTA RZADU KATALONJI.

Dn. 25-go bm. zmarł w Barcelonie płk. Franciszek Macia prezydent autonomicznego rządu katalońskiego. Macia, który był przywódcą separatystów katalońskich uważany jest za bohatera narodowego Katalonji.

Bolszewickie plany w drugiej pięciolatce

Opublikowano w Rosji Sow. wytyczne drugiego planu 5-letniego, opracowane przez premj. Mołotowa i prezesa Gosplanu Kujbyszewa na rozpoczynający się z dniem 25-go stycznia 17-ty zjazd partji, a zatwierdzone przez Politbiuro.

Do roku 1937 ma zniknąć ostatecznie gospodarstwo prywatne oraz ostatni niezrzeszeni rzemieślnicy, a także ostatnie prywatne warsztaty pracy. — W dziedzinie gospodarczej ma zostać ukończona techniczna zmiana całego gospodarstwa narodowego Sowieców. Plan przewiduje pozatem wzrost dochodu narodowego do 108 miliardów rubli w r. 1937 (60 miliardów według planu na r. 1934), powiększenie ilości zatrudnionych we wszystkich gałęziach produkcji o 30 procent, przeszło dwukrotny wzrost zarobków, dwa do trzykrotny wzrost spożycia artykułów spożywczych i przemysłowych, oraz obniżenie detalicznych cen o 35 do 40 procent w drodze zwiększenia o 37 proc. państwowej i współdzielczej sieci handlowej oraz potrojenie produkcji artykułów spożywczych. Projektowane jest pozatem zakrojenie na szeroką skalę budownictwo mieszkaniowe, mające dać 64 miliony metrów² nowej powierzchni mieszkalnej. W dziedzinie przemysłowej plan przewiduje dalszą jego rozbudowę we wszystkich gałęziach. Przewidziane jest uprzemysłowienie kresowych republik sowieckich (Kaukaz, Karelja, Daleki Wschód).

W dziedzinie inwestycji na przemysł będzie wyasygnowanych przeszło 69 miliardów rubli, na rolnictwo przeszło 15 miliardów, na transport 26 miliardów, co oznacza wzrost cyfrowy wkładów rublowych od 50 do 250 procent w porównaniu z okresem pierwszym

pięciolatki. Na szczególną uwagę zwiększenia inwestycji zasługuje projekt utworzenia w ciągu drugiej pięciolatki systemu wodnego, łączącego morza Bałtyckie, Czarne, Kaspjskie, i Białe, zwiększenie długości dróg wodnych do 101,000 klm. (obecnie 84.000) sieci szosowej i traktorowej do 210.000 klf. przy

doprowadzeniu ilości samochodów do 580.000.

Plan przewiduje pozatem wielkie inwestycje w dziedzinie oświaty, kultury i opieki społecznej, zwłaszcza w republikach narodowościowych, wreszcie do r. 1937 ma pozostać podwojona liczba inżynierów i potrojona liczba techników.

Znowu katastrofy w kopalniach

W kopalniach śląskich miały miejsce w tych dniach dwa śmiertelne wypadki górnicze. Mianowicie w podziemiach kopalni „Wolfgang Wawel“ w Rudzie oberwał się węgiel ze stropu, zasypując górnika Edmunda Skrzypeca. Niebezpieśliwy doznał złamania podstawy czaszki i wkrótce po wypad-

ku wyzionął ducha. Tęgo samego dnia w kopalni „Św. Jacek“ w Królewskiej Hucie podczas pracy pokaleczył sobie nogi zardzewiałym drutem robotnik kopalni Franciszek Szymański. Przewieziony do szpitala Szymański w następstwie zakażenia krwi zmarł.

KRAJOBRAZ LITEWSKI.

Zdjęcie przedstawia malowniczo położony cmentarz w miejscowości Siauliai na Litwie.

Powódź w Kalifornji przybrała rozmiary strasznej klęski

Wywołane przez długotrwałe deszcze, powódzie w Kalifornji środkowej i południowej — doszły do rozmiarów, jakich nie notowano od roku 1887. Straty przekraczają 1 milj. dolarów. Dotychczas wyłowiono 31 topielców.

Tysiące osób pozostaje bez dachu nad głową. Około 20 mostów uległo zerwaniu. Miasto Glendale pozostaje bez wody do picia, zaś okolice Montrose pozbawione są światła, gdyż woda zalala elektrownię.

W Los Angeles opady wynosiły w ciągu doby prawie 12 cali. Na niektórych ulicach poziom wody dosiگا 4-ech stóp. Część ogrodu zoologicznego w Griffithie uległa zniszczeniu.

Wiele drapieżnych zwierząt uciekło z ogrodu, szerząc panikę w okolicy. Strumień wody, spadający z wysokości 25 stóp rozwalil budynek stowarzyszenia byłych kombatantów w Monterose. Miejscowość Beverley Hills w pobliżu Hollywoodu zasypana jest gruzami.

Cztery trupy w piwnicy

W sobotę wieczorem policja we Lwowie zaalarmowana została, iż w piwnicy domu, położonego przy ul. Działyńskich 3, znajdują się cztery trupy, a to wieśniaka i 3 wieśniaczek, leżących obok siebie na podłodze, obok skrzyni z jabłkami bez oznak gwałtownej śmierci.

Zawiadomiona policja przeprowadziła dochodzenia i stwierdziła następujący stan rzeczy: Przed kilku dniami wynajął niejaki Michał Górski, handlarz owoców z Komarna piwnicę na magazyn jabłek.

W piątek wieczorem otrzymał Górski klucz od piwnicy i zainsta-

lował się w niej z przywiezionymi do Lwowa owocami.

Wraz z nim przybyły trzy kobiety, również handlarzy: Natalia Górską, Natalja Leszczyńską i Natalja Borylak.

Noc z soboty na niedzielę zamierzali wszyscy przepędzić w wynajętej piwnicy. Po zjedzeniu kolacji, na którą złożyła się słonina z chlebem, ułożyli się do snu na podłodze i więcej nie wstali.

Śmierć nastąpiła albo z powodu zatrucia zepsutem powietrzem, wydobywającym się z pobliskiego kanału, albo z zatrutej słoniny.

Przyczynę ustali sekcja zwłok.

Zwalnianie Polaków z pracy za niesalutowanie sztandaru hitlerowskiego

Bezrobotni Polacy z miejscowości Piekło, położonej na południowym skrawku Wolnego Miasta Gdańska, pracujący przy budowie miejscowej szosy, zostali na drugie dzień po zaangażowaniu zwolnieni, ponieważ nie chcieli wziąć udziału w uroczystości salutowania sztandaru hitlerowskiego, zatkniętego przy kierownictwie budowy szosy. Wobec opornych czynione były najpierw próby przeciwności ich do szeregów partji narodowo-socjalistycznej, a gdy te próby nie osiągnęły zamierzonego wyniku, nastąpiło zwolnienie, które dotknęło przeważnie ojców licznych rodzin, liczących nie rzadko ponad 7 osób, wskutek czego ludność polska Piekła stanęła wobec widma głodu i zdana jest całkowicie na pomoc społeczeństwa polskiego w Gdańsku. Powyższy przykład tłumaczy nam, dlaczego poważną część ludności polskiej w Piekle, zastraszona perspektywą utraty możliwości zarobku, przystąpiła w ostatnich czasach do szeregów hitlerowców.

HRABIA SPRZEDAJĄCY GAZETY.

Przed kościołem św. Ignacego w Warszawie można oglądać niepowzedniednego kolportera gazet. Jest nim młody, przystojny, elegancki hrabia Ledóchowski. Hr. Ledóchowski sprzedaje czasopisma katolickie, religijne i popularno-oświatowe.

Śmiało, gromada ludowa

(Na mel.: „Naprzód, drużyno strzelecka“).

Śmiało gromado ludowa
Sztandar zielony swój roznieś!
Do walki bądź wciąż gotowa,
By życiem zakwitła wieś.

Na barkach własnych swoją dolę
Dźwigaj i sama lepszą trórz,
Gdy z pęt wyzwolisz swoją wolę,
Doczekasz jasnych zórz.

Pierzchną na zamsze złe mary
Wśród dawnych zrodzone lat,
Przemienie porządek stary,
Radością zakwitnie świat!

Pozostanie z walki zwycięstwo.
Owoce nam przyniesie trud,
Gdy w walce swej wykaże męstwo
Wieśniaczy cny polski lud.

J. WIECZOREK.

Budowa nowych linii Kolejowych w Polsce

Program inwestycyjny Polskich Kolei Państwowych na rok 1934 przewiduje poza będącymi już w budowie liniami kolejowymi budowę czterech nowych linii kolejowych na łącznej przestrzeni 345 kilometrów kosztem 104 milionów zł.

Budowane być mają linje kolejowe: Drohiczyn—Wołkowysk na przestrzeni 132 km kosztem 30.500.000 zł., Wojnica—Łuck na przestrzeni 48 km kosztem 15.500.000 zł., Rozwadów—Szczepczeszyn na przestrzeni 75 km kosztem 30.000.000 zł., oraz Ostrołęka—Konopki na przestrzeni 90 km kosztem 28.000.000 zł.

JAK JUBILERZY WARSZAWSKY DALI SIĘ NABRAĆ NA ZŁOTO SOWIECKIE.

W tych dniach zostało zakończone śledztwo w niezwyklej aferze na tle sprzedaży miedzi zamiast złota. Szczegóły tej afery, mającej charakter międzynarodowy, są następujące:

Swego czasu trzech jubilerów warszawskich wyjechało do Antwerpii w celu zakupu brylantów. Interesy brylantowe nie zapowiadały się szczególnie. W tym czasie do jubilerów zgłosił się jakiś pośrednik i zaproponował kupno wielkiego „skarbu sowieckiego“.

Pośrednik opowiedział, że do portu zawinął okręt sowiecki, wiozący wykradziony z Rosji olbrzymi ładunek złota. Jubilerom pokazano próbki tego złota. Po długich targach zgodzili się oni zakupić ów transport za cenę 5 milionów franków. Przy zawieraniu transakcji przybyło pięciu osobników, z których jeden przebrany był za kapitana statku sowieckiego.

Oszuści zagrali sprytnie komedję pospiechu i otumaniwszy jubilerów wyludzili pieniądze, pozostawiając 10 dużych worków, w których zamiast złota znaleziono miedź.

Jak się okazało, banda ta dokonała kilka podobnych afer w rozmaitych portach europejskich. Do bandy należało również kilku zbankrutowanych handlarzy brylantów z Antwerpii.

CHCESZ DOBROBYTU
DLA POLSKI I SIEBIE?

Pracuj wydajnie, oszczędzaj i kupuj tylko wyroby polskie! : : : :

Wiadomości bieżące

Sobota, 6-go stycznia 1933 r.

Sobota: Trzech Króli. W. 7,46;
zach 3,53. Wsch. księż. 22,01.
Niedziela: Łucjana. Wschód 7,46;
zach 3,54. Wsch. księż. 23,21.
Poniedziałek: Seweryna. Ws. 7,45;
zach 3,59. Wsch. księż. 14,27; z. 10,28.

Przy zaparciu stoła, wzdęciu brucha, nadkwaśności soku żołądkowego, bólach głowy, przeculeniu, uczuciu strachu, ogólnem złem samopoczuciu i zmęczeniu łagodnie działająca naturalna woda gorzka Franciszka-Józefa daje łatwe wypróbowanie, uwalnia organizm od pozostałości w jelitach i w wielu wypadkach zapobiega zapaleniu ślepej kiszki. Zalecana przez lekarzy.

* **DZISIEJSZY NUMER „GAZETY“** wydajemy w objętości 6 stron. Zarazem dołączamy bezpłatnie dodatki „GOŚC SWIATECZNY“ oraz „GO SPODARZ I OSADNIK“.

Województwa centralne.

BRAMA UCIEŁA SZOFEROWI GŁOWE.

Na Zawodziu, przedmieściu Częstochowy, wydarzył się krew w żyłach mrozący wypadek. Oto od dłuższego czasu pracował przy rozwożeniu towarów samochodem ciężarowym niejaki Pyrkosz, były ślusarz jednej z tamtejszych fabryk.

Ponieważ ostatnio miały miejsce coraz częściej powtarzające się napady opryszków na samochód, z którego złoczyńcy ściągali beczelnie towary, przeto Pyrkosz postanowił eskortować samochód i w tym celu zamiast usiąść obok szofera, usadowił się na wierzchu auta.

W chwili, kiedy samochód wjeżdżał w bramę, Pyrkosz nie zdążył pochylić się i ostra blacha, umieszczona przy poprzeczce bramy, odcieła mu literalnie głowę od kadłuba, powodując następnie pęknięcie czaszki. Szofer poniósł oczywiście śmierć na miejscu.

KLUSOWNIK POSTRZELIŁ GOSPODARZA.

Ostatnio na polach kolonji Obory gm. Szymanowice pow. konińskiego, został postrzelony z fuzji w rękę Reinhold Janas przez Franciszka Rybarczyka, mieszkańca wsi Kuźnia (gmina Chocz, pow. kaliski). Jak wykazały dochodzenia, Rybarczyk polował samowolnie na polach Janasa, to też, gdy ujrzał właściciela, postrzelił go umyślnie. Rybarczyk po oddaniu strzału zbiegł.

2 LATA WIEZIENIA ZA KRZYWOPRZYSIĘSTWO

Władysław Sambor ze wsi Kotowin gm. Gidle pow. radomskiego, będąc na jarmarku w Piotrkowie, pożyczyl od znajomej swej z Radomska Jadwigi Piotrowskiej 100 złotych, wzamian zaś nie wydał żadnego dokumentu potwierdzającego tę transakcję.

Po jakimś czasie Piotrowska upomniwała się o zwrot pieniędzy. Wówczas Sambor oświadczył, iż pieniądze nigdy od niej nie pożyczal i o żadnym długu nie wie. Piotrowska zaskarżyła Sambora do sądu, żądając złożenia przez niego przysięgi, że rzeczywiście długu nie zaciągał. Ale Sambor nawet pod przysięgą zaparł się swego zobowiązania, wobec czego sąd skargę Piotrowskiej oddalił.

Tymczasem Sambor zwradził się przed swymi znajomymi, że jakkolwiek pieniądze od Piotrowskiej pożyczal, to jednak będąc z nią w stosunkach handlowych, uznał za stosowne zaprzeczyć jej żądaniom. Sprawa cała dotarła do urzędu prokuratorskiego,

który wytoczył Samborowi proces o krzywoprzysięstwo. Świadkowie potwierdzili przyznanie się oskarżonego i na tej podstawie zapadł wyrok skazujący Sambora na 2 lata więzienia.

I CHOINKI KRADNA JUŻ DZISIAJ

W okresie przedświątecznym, jak zresztą i corocznie, wielkim popytem cieszyła się rozsprzedaż choinek. Nie więc dziwnego, że złodzieje wykorzystali i to zjawisko i jednemu ze sprzedawców choinek w Łodzi skradli 150 choinek i to z przed nosa samego. — Sprzedawca Szymański stojący z choinkami na Bałuckim Rynku, w pewnym momencie w nocy zdrzemnął się na chwilę, a kiedy się obudził złodzieje wynieśli mu z pod boku 150 choinek. Szymański zameldował o tem policji.

Małopolska.

EPIDEMJA TYFUSU W POWIECIE LWOWSKIM.

Przed kilku tygodniami we wsi Suchorzycze pod Bilką Szlachecką (pow. lwowski) zdarzyło się kilka wypadków tyfusu brzuszego. Ponieważ nie wydano żadnych zarządzeń ochronnych, epidemia tej strasznej choroby poczęła się gwałtownie rozszerzać i dziś już w całej wsi niema prawie domu, w którymby nie leżał ktoś chory na tyfus. — Mimo, że epidemia nietylko nie wygasa, ale nawet przybiera na sile, przyczem śmiertelność jest wcale wielka, nikt się dotąd Suchorzycami nie zainteresował.

ŚMIERĆ PODCZAS PRZYSIĘGI SĄDOWEJ.

W sądzie grodzkim w Czortkowie toczyła się rozprawa karna przeciwko niejkiej R. Lande. W czasie rozprawy przesłuchiwany był jako świadek mąż oskarżonej, Chaim Wolf Fleischman-Lande. Świadek ten został przez sąd zaprzysiężony.

Wybuch gazu zburzył dom w Jaśle

W zeszłą sobotę rano w domu należącym do p. Marji Trzaskowej w Jaśle nastąpił katastrofalny wybuch gazu ziemnego, który zburzył cały prawie dom, oraz wyrządził b. wiele szkód w okolicznych domach.

W piwnicy tego domu znajdował się motor z napędem gazowym. Z powodu nieostrożności służącej, która dopływu gazu nie zamknęła, gaz uchodził całą noc i wypełnił wnętrze piwnicy.

Nad ranem właścicielka domu

czując uchodzący gaz, weszła wraz ze służącą Janiną Gawlik z otwartym światłem do piwnicy, powodując straszliwy wybuch.

Wskutek eksplozji ściany domu zostały rozerwane a Trzaskowa i Gawlikowa odniosły ciężkie okaleczenia. Siła wybuchu była tak wielka, że wypadły szyby we wszystkich okolicznych domach, a detonacja dała się słyszeć w całym mieście.

Ofiary katastrofy przewieziono do szpitala.

Torem Kolejowym ku śmierci...

Tragiczny wypadek kolejowy wydarzył się w Otwocku p. Warszawy. Z przybyłego na stację pociągu osobowego podmiejskiego wysiadła jakaś młoda kobieta lat około 20, która dla skrócenia drogi poszła torem kolejowym.

W chwili, gdy nieznaną znalazła się przed domem kolejarzy, nadjechał pociąg kurjerski, nie zatrzymujący się na stacji w Otwocku.

2 ofiary katastrofy w Kopalni węgla

W środę dnia 27 grudnia w kopalni węgla „Kazimierz“ koło Sosnowca wydarzyła się katastrofa górnicza. Około godz. 10 nastąpił wstrząs podziemny, po którym oberwały się na jednym z filarów kopalni masy węgla, zasypując dwóch górników.

Przystąpiono natychmiast do akcji

W chwili, kiedy świadek stanął przed stołem sędziowskim i rozpoczął wypowiedanie rotę przysięgi na Tore, nagle doznał ataku sercowego. Landego wyniesiono z sądu, który po kilku godzinach zmarł.

areszty wschodnie.

ARESZTOWANIA UCZNIÓW UKRAIŃCÓW.

W Ostrogu na Welyniu w internacie ukraińskiego seminarjum nauczycielskiego, po przeprowadzonej rewizji zatrzymano 4 wychowanków wymienionej uczelni, 2 z nich — Bagmuta i Tkaczekę osadzono w więzieniu, a 2 oddano pod dozór policyjny. Bliższe szczegóły rewizji i aresztowania trzymane są narazie w tajemnicy.

Według kursujących pogłosek we wspomnianym internacie aresztowani prowadzili ożywioną akcję antypaństwową. W Zdołbunowie aresztowano za antypaństwową działalność ucznia szkoły rzemieślniczej, Prociuka.

LEŚNICZY, ZABIŁ GOSPODARZA.

W nadleśnictwie Krymno w pow. lubelskim na Wołyniu leśniczy Adam Moleta z niewyjaśnionej dotychczas przyczyny tak ciężko pobił mieszkańca Kruszyniec, Afanazego Rudzica, że ten zmarł z odniesionych ran. Krewkim leśniczym zajęły się władze.

Odpowiedzi Redakcji.

= WP. Legięć Stefan, Gwoźnica Górna, Abonament ma WPan opłacony do 15. IX. 1933 r.

= Dyonizy Smola, Biskupice. — Wiersz nadaje się tylko do kosza. Tam też umieściliśmy go.

= Bol. Mydło, Bakula. Jedną i tą samą powieść może się podobać 100, a 5 nie podoba się. Trudno, by dla tych pięciu zmieniać powieść.

= Kaz. Kapusta, Kozłów, pow. Sochaczew. Wiadomości nie podamy, bo nie chcemy przegrywać procesów i płacić kosztów sądowych.

Sprawy organizacyjne Stronnictwa Ludowego

KOMUNIKAT SEKRETARJATU WOJEW. W LUBLINIE.

Sekretariat Wojewódzki Stronnictwa Ludowego w Lublinie zawiadamia, że p. Władysław Krakowski, występujący dotychczas imieniem tegoż Sekretariatu na terenie województwa lubelskiego, nie może występować nadal w imieniu organizacji Stronnictwa, zakładać Kół, przyjmować prenumeraty pism ludowych i składek członkowskich.

Sekretariat Wojew. Stron. Lud. w Lublinie.

ZJAZDY I ZGROMADZENIA STRONNICTWA LUDOWEGO.

Lublin. — 7 stycznia w Lublinie w lokalu Sekretariatu Stron. Lud. przy ul. Krakowskie Przedmieście 70 m. 3, odbędzie się nieodwołalnie statutowy Zjazd Powiatowy Stron. Lud.; początek obrad o godz. 10-tej przed południem. Wstęp tylko za legitymacjami.

Stopnica. — 14 stycznia w Sekretariacie Stron. Lud. w Stopnicy odbędzie się Zjazd Prezesów Kół Str. Lud.

Grodno. — 14 stycznia o godz. 1-szej po południu odbędzie się Zjazd Powiatowy Stron. Lud. w Grodnie, z udziałem prezesa Roga i pos. Sawickiego.

Wolkowysk. — 16 stycznia o godz. 1-szej po poł. odbędzie się Zjazd Powiatowy Stron. Lud. w Wolkowysku. Zbiórka o godz. 12-tej na stacji kol. miasto. W Zjeździe weźmie udział poseł Sawicki.

Sokolka. — 8 stycznia o godz. 12-tej odbędzie się posiedzenie Zarządu Powiatowego Stron. Lud. w Sokółce, w Sekretariacie przy Rynku, w Nowym Hotelu, z udziałem pos. Sawickiego.

Bielsk Podlaski. — 11 stycznia o godzinie 1-szej po południu odbędzie się posiedzenie Zarządu Powiatowego Str. Lud. w Bielsku Podlaskim, w sali PPS. — z udziałem pos. Sawickiego.

Włocławek i Nieszawa. — 7 stycznia odbędzie się posiedzenie Zarządów Powiatowych Stron. Lud. powiatów włocławskiego i nieszawskiego we Włocławku, w Sekretariacie Stron. Lud. Początek punktualnie o godz. 10.30. Legitymacje członkowskie należy mieć przy sobie.

SEKRETARJATY STRONNICTWA LUDOWEGO.

Sokolka. — Od 1 stycznia został otwarty w Sokółce Sekretariat Powiatowy Stron. Lud. w Nowym Hotelu, w którym sprawy organizacyjne i inne będzie załatwiał osobiście poseł Sawicki w każdy poniedziałek.

Radom. — Dla wiadomości zainteresowanych podajemy, iż w Radomiu, przy ul. Żeromskiego 16 (parter, prawa oficyna), uruchomiony został Sekretariat Stronnictwa Ludowego, czynny codziennie prócz niedziel i dni świątecznych od godz. 10—13-tej, w czwartki od godz. 9—15-tej.

— W zeszłym numerze pomylnie, że Sekretariat mieści się przy ul. Żeromskiego 15, co niniejszym sprostujemy.

Lipno. — Sekretariat Powiatowy Stron. Lud. czynny jest w Lipnie, w poniedziałek każdego miesiąca, w resantów przyjmuje sekretarjat przy p. St. Filipczak.

Zaparcie. Według Uniwersyteckich, działy Franciszka-Józefa, a chorzy ch

Na falach eteru

Radjoprogram z Warszawy

Sobota, 6. 1.: 9.00 audycja poranna; 10.00 nabożeństwo z Krakowa; 11.57 sygnał zasu; 12.15 poranek kołód; 14.00 feljton: „Las zimą“; 14.15 koncert orkiestry ludowej; 15.00 „Gazeta głosna i żywa na wsi“; 15.20 recital fortepianowy; 16.00 słuchowisko dla dzieci p.t. „Trzej królowie“; 16.30 stare walce z płyt; 16.45 fragment z powieści: „Kwiat w pustyni“; 17.00 „Rok 1933 w zwierciadle techniki“; 17.15 polska muzyka organowa; 17.40 pieśni ludowe; 18.00 słuchowisko: „Zrzedność i przekora“; 19.30 płyty gramofon.; 19.40 feljton; 20.00 koncert międzynarodowy z Pragi czeskiej; 21.00 dziennik wieczorny; 21.20 koncert Chopinowski; 22.05 muzyka taneczna.

Niedziela, 7. 1.: 9.00 audycja poranna; 10.00 nabożeństwo z Poznania z kazaniem; po nabożeństwie muzyka religijna z płyt; 12.15 poranek muzyczny z filharmonii warszawskiej; 13.00 pogadanka: „Jak ułożyć statut spółdzielni pracy“; 14.00 pogadanka dla gospodyń wiejskich; 14.15 przegląd rynków produktów rolnych; 14.30 polskie pieśni ludowe; 15.00 dialog z cyklu: „Kalkulacja rolnika“; 15.20 zespół salonowy; 16.00 „Wesoła audycja“ dla dzieci; 16.30 kwadrans słynnych artystów; 16.45 „Ostatni akt“, fragment z powieści; 17.00 pogadanka p. t. „Amerykanka“; 17.15 polska kapela ludowa; 18.00 słuchowisko p. t. „Zgubiony list“; 18.40 recital śpiewaczy; 19.30 radjotygodnik dla młodzieży: „Co

się dzieje na świecie“; 19.50 muzyka lekka; 20.50 dziennik wieczorny; 21.00 feljton p.t. „Historja mistrzynią dnia dzisiejszego“; 21.15 transmisja zakończenia meczu bokserskiego z ostatniej walki Poznań — Berlin; 22.45 wiadomości sportowe; 23.00 „Na wesołej lwowskiej fali“; 23.05 muzyka taneczna.

Poniedziałek, 8. 1.: 7.00 audycja poranna; 12.55 dziennik południowy; 15.55 koncert zespołu salonowego; 16.55 duety; 17.15 recital fortepianowy; 17.50 skrzynka pocztowa rolnicza; 18.00 odczyt p.t. „Jak żyją nasze rośliny zimą“; 18.20 audycja żołnierska; 18.45 „To samo a jednak co innego“; 19.25

Taksa dla notariuszów za licytacje

Minister sprawiedliwości ogłosił rozporządzenie o taksach dla notariuszy prowadzących licytacje nieruchomości, egzekwowanych przez niektóre towarzystwa kredytowe, ziemskie i miejskie, oraz banki hipoteczne. — Za przeprowadzenie licytacji, otrzymuje notariusz od instytucji wynagrodzenie od sumy nabycia w stosunku następującym: Przy cenie nabycia od 1.000 zł — 8 zł, przy nadwyżkach za każdy rozpoczęty tysiąc złotych 3 zł. Przy cenie nabycia ponad 5.000 zł do 10.000 zł, za pierwsze 5.000 zł, otrzymuje notar-

„Czyżby nieznany pamiętnik Chopina“; 19.47 dziennik wieczorny; 20.00 cert z cyklu „Muzyka Niepodległej Polski“; w przerwie odczyt aktualny; 22.00 „Najpiękniejsze głosy świata“; 23.00 muzyka taneczna.

Kresy Wschodnie.

TRAGICZNY WYPADEK PODCZAS WIGILII.

W Grusztynie w pow. łuckim w czasie wieczery wigilijnej spadł z krzesła Dominik Rozkowiński, który uderzywszy głową o ścianę, zmarł w kilka godzin, nie odzyskawszy przytomności.

*

NARYBEK WEGORZA.
Wielkopolskie i Pomorskie Towarzystwo Rybackie w Bydgoszczy, wzorem lat ubiegłych, przystępuje do przeprowadzenia akcji zarybiania węgorzem wód, położonych na terenie wszystkich województw Rzeczypospolitej Polskiej.

Dzięki kilkuletniej praktyce i zastosowanym na podstawie zdobytego doświadczenia udoskonaleniom — można stwierdzić, iż narybek węgorza może być dostarczony nawet do najodleglejszych punktów dostawy w stanie zupełnie dobrym.

Cena narybku jest przystępna, gdyż za 1 kg (około 4.000 sztuk) wynosi loco punkt rozdzielczy w Bydgoszczy przy zamówieniach do 1 kg — 58 zł; ponad 1 kg — 54 zł.

Zamówienia na narybek węgorza przyjmuje się tylko do 15 lutego 1934. Nabywcom udziela się dogodnych warunków spłaty. Członkowie Wielkopolskiego i Pomorskiego Towarzystwa Rybackiego oraz członkowie innych organizacji rybackich korzystają z 8 proc. ulgi od wyżej podanych cen narybku.

Najmniejsza ilość narybku węgorza, jaką podejmujemy się dostarczyć swym odbiorcom wynosi 1/3 kg. Wysyłkę narybku uskuteczniemy w skrzynkach własnych T-wa, stosując ulgową taryfę na przewóz koleją ryb obśadowych.

Po informacji i zamówienia zwracać się należy pod adresem: Wielkopolskie i Pomorskie Towarzystwo Rybackie w Bydgoszczy, ul. Zygmunta Augusta nr. 4, dołączając znaczek pocztowy 30 gr na koszt biurowe.

Szydelkiem i na drutach dla pań i panienek

Ogółem rysunków 180.
Cena 1 zł. 50 gr.

Sposób prowadzenia roboty: wyściecia, pachy, etc. Koszule, Gorsety oasy, biustonosze. Kombinacje, majteczki, Spencery, Matinki (Liseuses), Pijamy, Szlafroki, Pantalony, Czepki, Suknie, Pulowery, bluzy, Golfy, Spódnice, Kamizelki: krzyżowane, sportowe, tenisowe, fantazyjne, etc. Swetry i żakiety, Paltoćki, Bolera, Kurteczki i marynareczki, Kołnierzyki, Mankiety, Trykoty kąpielowe, Kapelusiki, Czapeczki sportowe, Dna kapeluszy i czapek, Szaliki, Rękawiczki kwiatami, kietami i bez. Dla peleryny, mitenki, nadkworki do grzania nóg. Sciegi nowe.

Wszystkie wyżej wymienione rzeczy wysyła się w całości, a więc: imię i nazwisko, adres, nazwę ulicy i numer domu.

Wydawn. „BLUSZCZ“
ul. Sołec 87, podając do-
wzrost, a więc: imię i nazwisko, adres, nazwę ulicy i numer domu.

Koniecznik z tym znakiem!

KOWALSKA
USUWA NAJUPORCZYWSZE
BOLE GŁOWY
FABRYKA CHEM.-FARMACEUTYCZNA
„AP. KOWALSKI“ WARSZAWA

Pożyteczne książki

Szellga.

Nowy kucharz doskonały

czyli zasady i technika racjonalnej współczesnej kuchni i 608 przepisów oraz dietetyczne i kulinarne wskazówki dla gospodarstw o ograniczonych środkach dla osób pragnących zeszczuplić dla cierpiących. — — — Cena wraz z przesyłką **21. 8,50.**

Soja

Jej uprawa i użytkowanie w rolnictwie i kuchni.
Cena wraz z przesyłką **21. 1,40.**

Dr. Seweryn Sterling.

Suchoty płuc pospolite

Cena wraz z przesyłką **21. 7,50.**

Sprzęt nowoczesny

Urządzenia pokoi, gabinetów, salonów.
Zeszyt I, II, III i IV
Cena wraz z przesyłką **21. 15,50.**

WZORY MEBLI

Zabytkowych i nowoczesnych — Zeszyt I i II.
Cena wraz z przesyłką **21. 5,50.**

Przesyłkę uskuteczniamy za poprzednim nadesłaniem należności. — Pieniądże wpłacić można w każdym Urzędzie Pocztowym bez jakichkolwiek kosztów na konto nasze w P. K. O. Poznań 200 420

Zamówienia przysyłać należy:

Zakłady Graficzne i Wydawnicze

Wiktora Kulerskiego

W Grudziądzu - Pomorze.

Każdą chorobę wyleczysz

jeżeli regularnie zażywać będziesz

Zioła D-ra Breyera

najskuteczniejsze w nast. chorobach:

	Cena
Nr. 1. — w kaszlu, astmie, rozedmie płuc . . .	3.50
Nr. 2. — w reumatyzmie, artretyzmie, złej przemianie materji, nieczystości cery, chorobach skórnych . . .	8.50
Nr. 3. — w chorobach żołądkowo-kiszczkowych, wątrobowych, żółtaczce . . .	3.—
Nr. 4. — w chorobach nerwowych, bólu głowy, bezsenności, ogólnem wyczerpaniu . . .	4.—
Nr. 6. — w niedokrwistości i ogólnem osłabieniu . . .	5.50
Nr. 7. — w chorobach nerkowych i pęcherzow. . .	4.—
Nr. 8. — przeczyszczające w chronicznem zatwardzeniu i hemoroidach . . .	1.50

Do nabycia w oryginalnem opakowaniu, w aptekach, składach aptecznych i drogerjach lub w wytwórni „POLHERBA“ Kraków, Podgórze, Skr. 48.

Zainteresowani otrzymają na żądanie darmo z wytwórni broszurę „JAK ODZYSKAĆ ZDROWIE“

NERWOL

Chemika Dra Franzosa, jedyny radykalny środek (nacieranie) przeciw

REUMATYZMOWI

kluciu z powodu przeziębienia, postrzałowi, ischiasowi i t. p. wszędzie do nabycia.

Wyrób i główna sprzedaż

APTEKA MIKOŁASCHA

Lwów, Kopernika 1.

Pończosznice

maszyny REKORD 250 — cylindry zapasowe igły nożycy „Zofja“ Poznań Szkolna 9.

Gospodarstwo

38 mógg korzystnie sprzedać lub wydzierżawić: Stawicki Grudziądz, Św Wojciecha 23. Odp znaczki

2 silnych uczni

szwajcarskich może się zaraz zgłosić Pensja na 180 zł z wolnem utrzymaniem Zgłoszenia przyjmują: Okonkowski Stanisław Stotnizyn poczta Wapno (poznańskie)

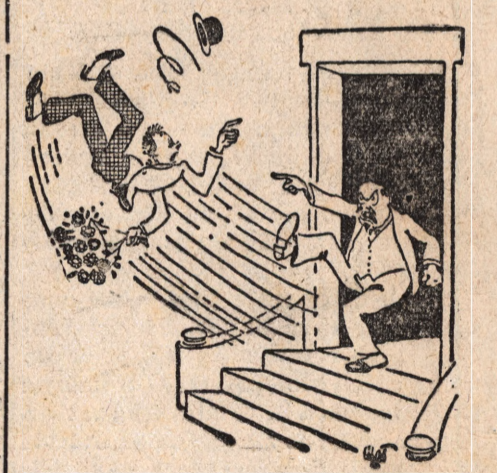
WYSIĄCE

CHORYCH

na katar żołądka, wzdęcia, kurcze bóle, niestrawność, zgagę, nudności, wymioty, brak apetytu, ogólne osłabienie etc. Odzyskało zdrowie używając ziółka sławnego na cały świat dra Dietla, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Żą dajcie bezpłatnej broszury pouczającej!

Adres: **WISZKI Apteka.**

HUMOR ZAGRANICZNY

— Przepraszam pana, czy mam to uważać za odmowę ręki pańskiej córki?

Ugłaszajcie w „Gazecie Grudziądzkiej“